

Inhoudsopgave

Inleiding	blz. 3
1. Dyslexie	blz. 4
1.1 Wat is dyslexie?	blz. 4
1.2 Leerlingen met dyslexie	blz. 5
1.3 Signalering lees- en/of spellingproblemen	blz. 5
1.3.1 Eerstejaars leerlingen	blz. 5
1.3.2 Tweede – en derdejaars leerlingen	blz. 6
1.3.3 Vierdejaars leerlingen	blz. 6
1.4 Dyslexieonderzoek	blz. 6
2. Compenserende maatregelen, dispensaties en examenfaciliteiten	blz. 8
2.1 Compenserende maatregelen (faciliteiten)	blz. 8
2.1.1 Algemeen (basisfaciliteit)	blz. 8
2.1.2 Aanpassingen m.b.t. lezen	blz. 8
2.1.3 Aanpassingen m.b.t. schrijven	blz. 8
2.1.4 Aanpassingen m.b.t. toetsen	blz. 9
2.2 Dispensaties (vrijstellingen)	blz. 9
2.3 Faciliteiten tijdens schoolexamen en Centraal Examen	blz. 9
3. Remedial teaching	blz. 10
4. Richtlijnen	blz. 12
4.1 Verantwoordelijkheid leerling	blz. 12
4.2 Tips voor de leerling	blz. 12
4.3 Verantwoordelijkheid ouders	blz. 13
5. Nuttige adressen	blz. 14
Bijlagen	
1 Intakevragenlijst mentor	blz. 16
2 Intakevragenlijst docenten	blz. 18
3 Intakevragenlijst ouders	blz. 21
4 Aanmeldingsformulier remedial teaching	blz. 25

Inleiding

Doel en uitgangspunten

Het Fioretti College wil iedere leerling de ondersteuning en begeleiding geven die hij of zij nodig heeft om het vmbo of de mavo goed te doorlopen en af te sluiten met een diploma. Met dit protocol wil het Fioretti College bereiken dat dyslectische leerlingen

- die opleiding kunnen volgen, waar ze op basis van hun cognitieve capaciteiten toe in staat zijn;
- om kunnen gaan met hun dyslexie;
- hun functionele lees- en schrijfvaardigheid vergroten, zo nodig met hulpmiddelen.

In de werkwijze van het Fioretti College staan de begrippen praktisch en persoonlijk centraal. Dit geldt ook voor leerlingen met dyslexie. Om bovenstaande doelen te bereiken, worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De leerling die ondersteuning bieden waardoor hij/zij het zelf kan doen;
- Ondersteuning op maat; uitgaan van wat werkt bij de leerling en wat een zo groot mogelijk effect heeft (persoonlijk);
- De ondersteuning gedurende de hele schoolloopbaan laten plaatsvinden;
- De ondersteuning zoveel mogelijk in de klas laten plaatsvinden (praktisch);
- Omdat dyslexie een leerstoornis is, dient een dyslectische leerling zich maximaal in te spannen om te voldoen aan de eindtermen.

Om dit te realiseren, wordt afgestemd met alle betrokkenen: leerling, ouders, mentor, docenten en team ondersteuning Fioretti College (TOF-team).

1. Dyslexie

1.1 Wat is dyslexie?

Dyslexie is een stoornis die gekenmerkt wordt door een hardnekkig probleem met het aanleren en/of vlot toepassen van het lezen en/of spellen op woordniveau.

(Stichting Dyslexie Nederland, 2008)

Dyslexie kan in meer of mindere mate aanwezig zijn en heeft niets met intelligentie te maken. De gevolgen van dyslexie zijn voor iedere dyslect anders. Dat hangt onder andere af van een goede motivatie, doorzettingsvermogen en ondersteuning vanuit de thuissituatie.

Kenmerkende problemen die bij leerlingen met dyslexie kunnen voorkomen, zijn bijvoorbeeld:

Probleem bij	Komt tot uiting bij	Gevolg
Het automatiseren	Directe woordherkenning (technisch lezen)	Traag lezen, slecht tekstbegrip
	Onthouden van woordbeelden	Foutieve spelling
	Onthouden van losse gegevens	Jaartallen, topografie, formules, rijtjes, woordjes en begrippen bekijken niet
	Twee dingen tegelijk doen	Schrijven en luisteren is moeilijk. Aantekeningen goed overnemen is lastig
	Informatieverwerving	Moeite met het maken van zelfstandige opdrachten zoals werkstukken
Moderne Vreemde Talen	Het horen van klankverschillen	Foutieve spelling
	Fonetische uitspraak	Foutieve uitspraak of verhaspelen van woorden
Verbale vaardigheden	Het vinden van de juiste woorden	Leerling maakt verbaal zwakke indruk
	Het onder woorden brengen van een verhaal. Spreekt bij voorkeur in korte zinnen	Idem
Concentratie	Het zich moeilijk kunnen afsluiten van onbelangrijke zaken of achtergrondgeluiden	Snel afgeleid zijn
Sociaal-emotionele ontwikkeling	Lage cijfers ondanks grote inspanning	Frustratie en demotivatie

Bron: Schoots-Wilke, H., i.o.v. Min. OC&W, Dyslexie, een praktische gids voor scholen in het VO, 2002.

1.2 Leerlingen met dyslexie

Leerlingen waarvoor afspraken met betrekking tot dyslexie worden gemaakt, zijn leerlingen die een officiële dyslexieverklaring hebben die is afgegeven door een erkend deskundige met een BIG-registratie¹ of orthopedagoog-generalist. Deze leerlingen staan geregistreerd in Magister. Mentoren en docenten kunnen deze informatie inzien.

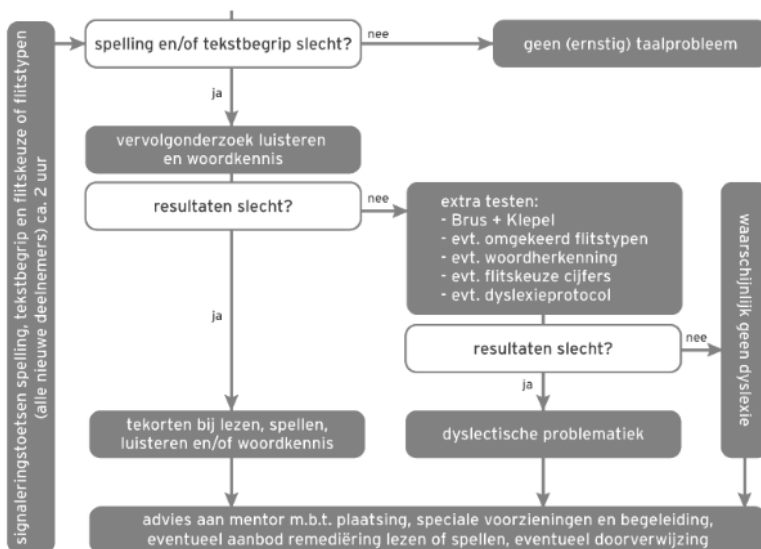
1.3 Signalering lees- en/of spellingproblemen

1.3.1. Eerstejaars leerlingen

Alle eerstejaars vmbo/mavoleerlingen, óók de leerlingen met een dyslexieverklaring, worden in week 3 na aanvang van het schooljaar gescreend op dyslexie. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het digitale programma Muiswerk Testsuite 1 Screening Nederlands & Dyslexie. Met dit programma kunnen leerachterstanden en leerproblemen worden gesignaleerd. Inhoud Testsuite 1:

- spelling
- flitswoorden
- zinsbouw
- woordkennis
- tekstbegrip
- luisteren
- taalbeschouwing

Naar aanleiding van de resultaten wordt door de orthopedagoog-generalist en de remedial teacher onderstaande procedure gevolgd. De leerlingen die in de screening naar voren komen als mogelijk dyslectisch worden opgeroepen voor vervolgonderzoek. Dan wordt vastgesteld of er sprake is van een ernstige leerachterstand op het gebied van technisch lezen en/of spellen. Aan de hand daarvan wordt besloten of er aanleiding is voor nader onderzoek. Belangrijke factor die hierbij wordt meegewogen is of de leerling door de lees- en/of spellingproblemen vastloopt in het leerproces. Wanneer er sprake is van een duidelijke leerbelemmering kan intern een onderzoek worden aangevraagd bij de orthopedagoog – generalist door de remedial teacher of zorgcoördinator. Als er geen duidelijke leerbelemmering is, maar ouders willen aan de hand van de dyslexiescreening toch nader onderzoek bij hun zoon/dochter, moeten ouders dit zelf regelen bij een externe instantie. Zij kunnen daarvoor de onderzoeksgegevens en relevante dossierinformatie opvragen bij de remedial teacher.

Bron: www.muiswerk.nl

¹ Het BIG-register verleent duidelijkheid over de bevoegdheid van een zorgverlener. Het BIG-register komt voort uit de Wet BIG (Wet ode Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg). Bron: <https://www.bigregister.nl>

Tweede- en derdejaars leerlingen kunnen naar aanleiding van schoolresultaten alsnog worden aangemeld met een vermoeden van dyslexie door de mentor of zorgcoördinator. Deze vraagt bij de remedial teacher de intakevragenlijsten op die door mentor, docenten en ouders ingevuld dienen te worden (zie bijlage 2 t/m 4).

De mentor/zorgcoördinator verzamelt en levert ze in bij de remedial teacher. Deze bekijkt en beoordeelt in overleg met de orthopedagoog-generalist of verder onderzoek noodzakelijk is. Indien de noodzaak is aangetoond, start de remedial teacher de intakefase.

- De remedial teacher gaat in het dossier van de leerling na of er eerder sprake is geweest van ernstige lees- en of spellingproblemen die het recente vermoeden van dyslexie bevestigen. Zoals significante leerachterstanden bij lezen en/of spellen. Dus bij C-scores van 0, 1 of 2 en standaardscore lager dan 7;
- De remedial teacher heeft een intakegesprek met de leerling om duidelijkheid te verkrijgen over hoe de leerling de problemen op het gebied van lezen en/of spellen ervaart. De vraag die door de leerling beantwoord moet worden, is, waar hij precies problemen mee heeft;
- Pas wanneer het dossier compleet is, wordt het onderzoekstraject in gang gezet.

1.3.3 Vierdejaars leerlingen

Leerlingen in het vierde leerjaar komen niet in aanmerking voor een intern dyslexieonderzoek. Achterliggende argumentatie is dat dusdanig ernstige lees- en/of spellingproblemen, welke duiden op dyslexie, in de onderbouw en het derde jaar mavo/vmbo al naar voren zouden zijn gekomen vanuit de screening en leerlingbespreking. Vragen over de achtergrond van problemen bij leerlingen die in het vierde leerjaar toch vastlopen, gaan via het TOF-overleg rechtstreeks naar de orthopedagoog-generalist, dan wel naar een externe instantie.

1.4 Dyslexieonderzoek

Een dyslexieonderzoek vindt op school plaats indien er sprake is van een leerbelemmering welke samenhangt met lees- en/of spellingproblemen en alléén met toestemming van de ouders die hiervoor een toestemmingsformulier moeten ondertekenen.

Voor dit onderzoek komen leerlingen in aanmerking die:

- bij de brugklassscreening opgevallen zijn en vastlopen in het leerproces;
- in hun verdere schoolcarrière (klas 2 of 3) gesignaleerd worden door docenten en/of ouders.

Het dyslexieonderzoek bestaat uit:

- dossieranalyse en vooronderzoek, uitgevoerd door remedial teacher
- psychologisch onderzoek, uitgevoerd door de orthopedagoog-generalist

Op grond van de achterstand op lezen en/of spellen, didactische resistentie en verklarende factoren voor lees- en spellingproblemen, wordt bepaald of er dyslexie vastgesteld wordt. Bij een IQ < 75 met een harmonisch profiel is er sprake van een uitsluitende factor en wordt geen dyslexie gediagnosticeerd. De lees- en/of spellingproblemen hangen dan samen met een algemeen leerprobleem.

De uitslag van het onderzoek wordt door de orthopedagoog-generalist met ouders en leerling besproken. Indien dyslexie is geconstateerd, wordt er na het adviesgesprek een intakegesprek gevoerd door de remedial teacher. Deze bepaalt vervolgens welke begeleiding/behandeling nodig is voor een leerling en bespreekt de rechten en plichten ten aanzien van de dyslexie.

2. Compenserende maatregelen, dispensaties en examenfaciliteiten

Omdat niet alle dyslecten dezelfde ondersteuning nodig hebben, wordt in overleg met de leerling, ouders, mentor, docent(en) en remedial teacher bekeken welke ondersteuning noodzakelijk is. Deze faciliteiten moeten zijn genoemd in de officiële dyslexieverklaring. Daarnaast wordt hierbij rekening gehouden met de vervolgopleiding en artikel 55 van het Eindexamenbesluit². De ondersteuning kan in de loop van de schoolloopbaan wijzigen, omdat de omstandigheden voor de leerling kunnen veranderen. Afspraken met betrekking tot compensaties en dispensaties worden vastgelegd in het leerlingvolgsysteem.

2.1 Compenserende maatregelen (faciliteiten)

2.1.1 Algemeen (basisfaciliteit)

- Dyslectische leerlingen kunnen extra tijd krijgen voor het maken van toetsen. Deze verlenging is 20% van de normale toetstijd. Deze basisfaciliteit staat in Magister bij de dyslexieverklaring van iedere dyslectische leerling.
- Gebruik van de computer/laptop als tekstverwerker met spellingcontrole bij schrijfoopdrachten Nederlands, Engels en Duits.

2.1.2 Aanpassingen m.b.t. lezen

Auditieve ondersteuning:

- Gebruik van Daisy-cd-roms voor studie- en leesboeken.
- Gebruik van tekst-naar-spraaksoftware (zoals ClaroRead) voor studieboeken, overig studiemateriaal en toetsen.

2.1.3 Aanpassingen m.b.t. schrijven

Spellen:

- Gebruik van de computer/laptop als tekstverwerker met spelling- en grammaticacontrole.
- Gebruik van woordvoorspeller (zoals WoDy).
- Gebruik van tekst-naar-spraaksoftware (zoals ClaroRead) om eigen teksten terug te luisteren.
- Gebruik van spellinglijsten, regelkaarten en elektronisch woordenboek.

Structuur, stijl en grammatica:

- Gebruik van de computer als tekstverwerker met grammaticacontrole en tekst-naar-spraaksoftware.
- Gebruik van mindmapsoftware.

Handschrift en typevaardigheid:

- Gebruik van de computer als tekstverwerker.

² www.examenblad.nl

2.1.4 Aanpassingen m.b.t. toetsen

Toetsen worden aangeboden met lettertype Arial, tekengrootte 12. Dit is ook het gangbare lettertype op het Centraal Eindexamen.

2.2 Dispensaties (vrijstellingen)

Bij het vaststellen van dispensaties moet het toekomstperspectief van de leerling centraal staan. Voor taken die de leerling bij het Centraal Eindexamen of in een vervolgopleiding moet kunnen uitvoeren, zal geen dispensatie worden verleend. Dan moet worden nagegaan met welke toegestane hulpmiddelen een leerling deze taken wél kan uitvoeren.

Het is de verantwoordelijkheid van de school om per geval de mogelijkheden voor vrijstelling te bekijken. De school is verplicht de vrijstelling aan de inspectie te melden.

2.3 Faciliteiten tijdens schoolexamen en Centraal Examen

Op basis van artikel 55 van het Eindexamenbesluit hebben dyslectische leerlingen recht op:

- Verlenging van de examentijd met ten hoogste 30 minuten per examen.

De andere onderstaande aanpassingen kunnen alleen worden toegestaan wanneer ze in de officiële dyslexieverklaring benoemd worden:

1. Auditieve ondersteuning: voor kandidaten die op basis van een deskundigenrapport recht hebben op auditieve ondersteuning, is een Daisy-cd met ingesproken tekst beschikbaar, of een PDF (tekstbestand) voor audio middels spraaksynthese (kunstmatige stem);
2. ICT-ondersteuning: bijvoorbeeld het gebruik van spellingcontrole of andere softwareprogramma's tijdens het examen.

De exameneisen zijn voor alle leerlingen hetzelfde. Dit geldt ook voor de correctievoorschriften voor spelling. Aangepaste beoordelingen spelling en het gebruik van spellinglijsten en/of regelkaarten zijn bij het schoolexamen (SE) en Centraal Examen (CE) niet toegestaan. Bij het schoolexamen bepaalt de school zelf in welke mate spelling meeweegt bij de correctie. De school mag daarbij geen uitzondering maken voor dyslectische leerlingen: de correctievoorschriften gelden voor álle leerlingen. Wel kan de dyslectische leerling gebruik maken van een tekstverwerker met spellingcontrole.

De remedial teacher overlegt met de dyslectische leerling en andere betrokkenen welke examenfaciliteiten noodzakelijk zijn en legt dit vast in Magister. Ouders worden middels een brief op de hoogte gebracht. Tijdens de schoolexamens moet hiermee rekening worden gehouden.

3. Remedial teaching

De remedial teachers zijn gedurende de hele schoolloopbaan aanspreekpunt voor leerlingen, ouders en docenten met betrekking tot dyslexie. Zij verzorgen de screening en de vooronderzoeken met betrekking tot dyslexie. Daarnaast kunnen zij, in overleg met alle betrokkenen, de faciliteiten toekennen die voor een dyslectische leerling noodzakelijk zijn.

De begeleiding voor leerlingen met lees- en of spellingproblemen kan op drie niveaus plaatsvinden:

Categorie 1	Categorie 2	Categorie 3
Geen problemen met lezen en spellen (1a), dan wel lees- en spellingszwakke leerlingen (1b)	Ernstige lees- en of spellingsproblemen	Ernstige en hardnekkige leesproblemen (dyslexie)
Begeleiding binnen de normale lessen door de vakdocenten	Begeleiding op basis van een handelingsplan (vakdocent in overleg met RT-er)	Intensieve en structurele begeleiding op basis van een individueel handelingsplan (RT-er)
<ul style="list-style-type: none"> • 1a: geen extra ondersteuning • 1b: extra afgestemde instructie binnen de lessen en extra oefening • 1a en 1b: aanvullende instructie door RT-er 	<ul style="list-style-type: none"> • Aanvullende instructie en extra oefening in de reguliere les • Specifieke individuele (of in kleine groep) instructie buiten de lessen om 	<ul style="list-style-type: none"> • Begeleiding op maat • Specifieke instructie • Daar waar mogelijk oefenen en aansluiten binnen de groep • Structureel compenserende middelen inzetten • Aanvraag faciliteiten voor school- en centrale examens

Procedure:

1. De leerling wordt door de mentor, middels een aanmeldingsformulier (zie bijlage 5) aangemeld voor remedial teaching bij de remedial teacher. De mentor heeft vooraf overleg gehad met de leerling en de docent van het vak waarvoor extra begeleiding wordt aangevraagd;
2. Er volgt een intakegesprek door de remedial teacher met leerling;
3. Dit wordt teruggekoppeld naar de mentor, de vakdocent en ouders.
4. Begeleiding wordt gestart.
5. Begeleiding wordt geëvalueerd.

Criteria om in aanmerking te komen voor remedial teaching:

- de leerling heeft een dyslexieverklaring;
- de leerling toont een goede werkhouding en inzet tijdens de lessen van het vak waarvoor remedial teaching wordt aangevraagd;
- de leerling kan aantonen dat er op de juiste wijze en voldoende is geleerd voor toetsen;
- de leerling heeft een duidelijke hulpvraag.

De remedial teacher stelt de groepen samen. Deze bestaan uit maximaal vier leerlingen met dezelfde hulpvraag, waarbij de invulling van de begeleiding met de betrokken vakdocenten wordt afgestemd.

Andere uitgangspunten:

- Zoveel mogelijk tijdens vrije uren
- Zoveel mogelijk tijdens mentor- of coachingsuren
- Niet onder lessen Nederlands, Engels of Duits
- Wanneer een leerling en/of docent aangeeft dat een bepaald vak moeilijk gemist kan worden, wordt hier zoveel mogelijk rekening mee gehouden.

4. Richtlijnen

Voor leerlingen met dyslexie geldt dat je meer moeite hebt met lezen en/of spellen. Dat vraagt om een grotere inzet van de dyslectische leerling dan iemand zonder deze problemen. Dit voelt misschien niet eerlijk, maar is wel de realiteit.

4.1 Verantwoordelijkheid leerling

De inzet en betrokkenheid van de leerling voor het leren is van groot belang voor het wel of niet slagen. Remedial teaching kan gezien worden als extra hulp om de leerling hierbij te ondersteunen. Los van de lees- en spellingvaardigheid is het 'leren' leren en inzet tonen van belang voor het succes. Daarom verwachten we van alle leerlingen die remedial teaching krijgen dat ze:

1. Huiswerk goed plannen;
2. Gespreid leren van leerstof. Minimaal een week van te voren beginnen. Dagelijks 15 minuten;
3. Op de juiste manier gebruik maken van het programma Wrts of vergelijkbaar overhoorprogramma bij de taalvakken;
4. Inzet bij alle lessen; zeker bij vakken die vanwege dyslexie moeilijk zijn;
5. Geen misbruik maken van ondersteunende software/laptop tijdens toetsen. Wanneer misbruik geconstateerd wordt, vervalt het recht op gebruik hiervan.

4.2 Tips voor de leerling

- Met dyslexie heb je meer tijd nodig voor je huiswerk dan je klasgenoten.
- Probeer uit wat voor jou de beste manier van leren is.
- Vraag als het nodig is om hulp.
- Ga in de klas vooraan zitten.
- Leer en werk op een zo rustig mogelijke plek.
- In teksten staan veel onnodige woorden. Maak een schema of samenvatting met kernwoorden. Met die eigen samenvatting ken je de les al bijna. Vertel daarna bij elk geschreven kernwoord wat je weet. Van de samenvatting van een ander leer je weinig.
- Oefen extra. Sommige dingen, zoals sommen, grammatica en spelling, worden door oefening geleerd. Dyslectici krijgen wat langzaam de nodige routine.
- Begin zo lang mogelijk van te voren met het leren van toetsen. Herhaal ze tussendoor.
- Lees zoveel mogelijk. Mensen lezen steeds gemakkelijker als ze ouder worden. Dat geldt ook voor jou. Lees iedere dag voor jezelf serieus een half uur hardop. Hierdoor kun je veel beter lezen en schrijven. Lees een tekst opnieuw als je niet begrijpt wat er staat. Lees rustig, herlees regel na regel, alinea na alinea. Vraag je af wat je gelezen hebt en wat de kern is. Streep trefwoorden aan als je de inhoud te snel vergeet. Richt je zoveel mogelijk op het leggen van verbanden, concentreer je niet op feitjes, maar probeer de grote lijn van de tekst te begrijpen.
- Dyslexie is geen excuus om minder te doen.

4.3 Verantwoordelijkheid ouders

Het Fioretti College ziet ouders/verzorgers als partners in de verantwoordelijkheid ten aanzien van de leerlingen. School en ouders/verzorgers werken samen, vullen elkaar aan en hebben daarbij verschillende verantwoordelijkheden. Ouders/verzorgers zijn verantwoordelijk voor de opvoeding en school is verantwoordelijk voor het onderwijs.

Een voorwaarde om te komen tot een goede samenwerking is het informeren van elkaar over de ontwikkeling van de leerling, met in dit geval specifiek lees- en spellingproblematiek. In eerste instantie zal dit via de mentor verlopen. De mentor is de spil in het uitwisselen van informatie tussen de lesgevende docenten en ouders. Signalen vanuit de les of signalen vanuit thuis worden in gesprekken tussen mentor en ouders besproken. Vervolgens wordt dit door de mentor besproken met de zorgcoördinator dan wel de remedial teacher.

In het geval er remedial teaching wordt ingezet, worden ouders op de hoogte gebracht door de remedial teacher.

5. Nuttige adressen

Algemene informatie over dyslexie

www.balansdigitaal.nl

Dit is een site van Balans, een landelijke vereniging met informatie, advies en training over diverse ontwikkelingsstoornissen.

www.balansdigitaal.nl/stoornis/dyslexie/

Uitgebreide informatie over kenmerken, oorzaken, gevolgen en over dyslexie op school, in de zorg en thuis.

www.masterplandyslexie.nl

Achtergrondinformatie met betrekking tot dyslexie.

Gesproken leesboeken

www.passendlezen.nl

Bibliotheekservice Passend Lezen geeft toegang tot de mooiste romans, de spannendste verhalen en de allerleukste kinderboeken, in diverse leesvormen en collecties.

www.superboek.nl

Lezen is leuk. Maar voor kinderen met een leesbeperking is lezen vooral moeilijk. Superboek helpt daarbij. Bij Superboek vind je de meest actuele titels in gesproken vorm, in braille of Jumboletter voor alle leeftijden. Kinderen onder de 18 jaar met een leesbeperking kunnen gratis lid worden.

www.karaokelezen.nl

Dit zijn digitale boeken die gecombineerd zijn met de gesproken versie van het boek. De ondersteuning bestaat uit een karaokebalkje dat meeloopt met de tekst die tegelijkertijd wordt voorgelezen door een menselijke stem. Je kunt zien waar je op de bladzijde bent als het boek wordt voorgelezen. Daarnaast kun je de snelheid en de lettergrootte naar wens aanpassen.

Gesproken studieboeken

<http://educatief.dedicon.nl/>

Aangepaste school- en studieboeken in Daisy of digitaal formaat. Om aangepast lesmateriaal bij Stichting Dedicon te bestellen voor gebruikers met een aantoonbare leesbeperking, kunt u zich gratis registreren.

Ondersteunende software

www.lexima.nl

Dyslexiesoftware voor beter lezen en leren, zoals Kurzweil en Sprint.

www.woordhelder.nl

Dyslexiesoftware voor beter lezen, zoals ClaroRead.

www.daisy.org/amis/download/translations

Daisy software AMIS. Voor het afspelen van Daisy-cd's op de computer (dus zonder Daisy-speler)

Daisy-cd's bestellen bij Dedicon

Registreren:

- Ga naar www.dedicon.nl
- Klik op school- en studieboeken bestellen
- Klik op registreren
- Volg de richtlijnen voor Registreren door particulieren.
- U kunt online registreren door het registratieformulier particulieren in te vullen.
- Ook wil Dedicon een kopie van de verklaring leeshandicap, ofwel de dyslexieverklaring. Die kunt u per post opsturen of inscannen en meesturen met de online registratie.
- U kunt nu inloggen en boeken bestellen. Dedicon verzendt de boeken pas als de dyslexieverklaring binnen is!

Inloggen en boeken bestellen:

- Ga naar www.dedicon.nl
- Klik op school- en studieboeken bestellen
- Klik op inloggen
- Log in en vul bij Zoek & Bestel in welk boek u zoekt. Het handigst is om daarbij het ISBN-nummer in te vullen, dan weet u zeker dat u het goede boek bestelt.
- Dit staat op de boekenlijst. Als het boek voorradig is, kunt u dit toevoegen aan de boekentas. Als u klaar bent met boeken zoeken, kunt u naar boekentas gaan en de boeken bestellen. Volg hierbij de instructies op het scherm.

De kosten van de aanschaf van studieboeken (Daisy of digitaal) kunt u via de remedial teacher declareren.

Bijlage 1: Intakevragenlijst mentor

Naam leerling:	Klas:
Naam mentor:	Datum:

1. Waar is je vermoeden van dyslexie bij deze leerling op gebaseerd?

2. Hoe schat je de ernst van de gesignaleerde problemen in? Wat zijn mogelijke consequenties voor de schoolloopbaan?

3. Wanneer zijn de problemen geconstateerd?

4. Geef een korte omschrijving bij de onderstaande items voor deze leerling.

Werkhouding & Taakgedrag	Toelichting
Motivatie	
Inzet	
Concentratie	
Zelfstandigheid	
Reactie op slagen en falen	

Sociaal-emotionele ontwikkeling	Toelichting
internaliserend probleemgedrag: stil, teruggetrokken, angstig etc.	
externaliserend probleemgedrag: agressief, opstandig uitdagend; contacten met docenten en leerlingen, inlevingsvermogen etc.	

Lichamelijke ontwikkeling	Toelichting
Eventueel medische problemen met gezichtsvermogen of gehoor.	
Veelvuldig lichamelijke klachten als hoofdpijn en buikpijn.	

De gezinssituatie	Toelichting
Betrokkenheid ouders	
Acceptatie van de problemen	
Mogelijkheid tot ondersteuning	

De schoolsituatie	Toelichting
Pedagogisch klimaat	
Aanpak en houding docenten.	
Aanwezigheid faciliteiten	

5. Wat zijn volgens jou verklaringen voor de problemen?

6. Zijn er tot nu toe al maatregelen genomen om het leerrendement van de leerling te vergroten? Zo ja, welke.

7. Zijn ouders op de hoogte?

8. Welke zaken die niet in deze vragenlijst aan de orde zijn gekomen, vind je nog van belang voor het beantwoorden van je hulpvragen?

*Hartelijk dank voor je medewerking.
Remedial teachers*

Bijlage 2 Intakevragenlijst docenten

Beste collega,

De onderstaande leerling is voorgedragen voor onderzoek naar lees- en spellingproblemen m.b.t. een vermoeden van dyslexie. Wil je deze korte vragenlijst invullen om een beeld te krijgen van de problemen van de leerling. Graag deze lijst zo spoedig mogelijk inleveren bij de mentor.

Naam leerling:	Klas leerling:
Mentor:	Datum:
Naam docent:	Vak:

Stap 1: Mogelijke kenmerken bij dyslectische leerlingen

Vink de kenmerken aan die voor bovenstaande leerling gelden bij het volgen van jouw vak.

Technisch lezen

- Moeite met het (hardop) accuraat, snel en vloeiend lezen van zowel complexe als alledaagse woorden.

Spellen

- Moeite met het spellen van zowel complexe woorden met moeilijke letterclusters als alledaagse eenvoudige woorden.

Geheugen, aandacht, informatieverwerking, automatisering

- Onvoldoende kunnen verwerken, verwoorden en terughalen van instructie.
- Moeite met het herhalen van instructie (aan het eind van de instructie is een deel reeds 'vergeten').
- Moeite met het onthouden van recent geleerde betekenisloze associaties (jaartallen, formules, begrippen die uit het hoofd geleerd moeten worden). Intensief oefenen levert onvoldoende resultaat op.
- Moeite om reeds geleerde dingen toe te passen in nieuwe situaties.
- Tempo en nauwkeurigheid nemen af als 'onder druk' gewerkt moet worden (proefwerken, schoolonderzoeken, examens).

Taak- en werkhouding

- Ongestructureerd, inadequaar en/of vluchtig taakgedrag en werkhouding.
- Onvoldoende werkverzorging.
- Onvoldoende of afnemend doorzettingsvermogen.

Functionele taken en vakken die een beroep doen op de geletterdheid

- Moeite met begrijpend lezen (onvoldoende begrip na het lezen van tekst).
- Fouten maken of fouten over het hoofd zien bij het zelf corrigeren van oefeningen tijdens klassikale besprekingen.
- Fouten maken bij het overnemen van aantekeningen van het (digi)bord.

- Moeite met het zelf construeren van teksten (boekverslagen, samenvattingen, andere functionele teksten (bv. brief of opstel). Dit uit zich in:
 - slechte tekststructuur: de 'rode draad' raakt kwijt, waardoor teksten onsamenhangend zijn;
 - onheldere lay-out en indeling van de tekst;
 - gebrekkige zinsbouw.

Sociaal-emotioneel functioneren

- Ernstige twijfel aan eigen competentie.
- Weinig motivatie voor schoolwerk.

Positieve kenmerken

- Goed gebruikmaken van aanvullende software (bv. overhoorprogramma's).
- Creatief zijn in het bedenken van 'ezelsbruggetjes' en 'reminders'.
- Goede motivatie voor schoolwerk.
- Doorzettingsvermogen
- Goede gespreks- en onderhandelvaardigheden.

Alleen in te vullen door docenten Nederlands en moderne vreemde talen

Niet-talendocenten: ga direct door naar stap 2.

Spellen

- Interferentie van de spelling van de moedertaal bij de vreemde taal.
- Moeite met het flexibel inzetten van verschillende spellingstrategieën die een leerling in het voortgezet onderwijs normaal gesproken beheerst.

Spreken

- Uitspraakproblemen: ook bij frequent voorkomende woorden.
- Moeite met het nazeggen van moeilijke woorden in de vreemde taal en complexe weinig voorkomende woorden in de moedertaal.

Luisteren

- Moeite met luisteroefeningen.

Positieve kenmerken

- Adequate woordleer- en woordraadstrategieën.

Geheugen, aandacht, informatieverwerking, automatisering

- Moeite met het onthouden van recent geleerd vocabulaire: intensief oefenen levert onvoldoende resultaat op (bv. vijf dagen volgens een goede werkwijze Engelse woordjes geleerd en bij de overhoring nog een diepe onvoldoende).

Voorwaarden voor lezen en spellen in moedertaal en moderne vreemde talen

- Problemen met het koppelen van de juiste tekens aan de klanken.
- Moeite met ontdekken van ‘analoge delen’ bij het lezen en spellen van onbekende woorden (bijv. *jour* zit zowel in *aujourd’hui* als in *toujours* en *journal*).
- Moeite met het doorzien van spelling in relatie tot grammatica: *enemy-enemies*; *Hand-Hände*.

Stap 2: Wat heb jij tot nu toe aan maatregelen genomen om het leerrendement van de leerling te vergroten. Denk aan hulpmiddelen, leertips e.d.

Stap 3: Hieronder is ruimte om dingen te noteren die je tijdens het invullen van de checklist te binnen schoten en die je graag als aanvulling kwijt wilt over de leerling, zoals een gedetailleerde omschrijving van problemen.

Geef de ingevulde lijst aan _____

Hartelijk dank voor je medewerking.

Remedial teachers

Bijlage 3: Intakevragenlijst voor de ouders

Naam leerling: _____ Datum: _____

Uw zoon/dochter is aangemeld voor onderzoek naar lees- en spellingproblemen. Wij hebben nog niet voldoende informatie over de problemen. Zou u de vragen willen invullen?

1. Komen ernstige lees- en spellingproblemen en/of dyslexie in de familie voor? Zo ja, bij welke gezins- of familieleden?

2. Zijn er medische bijzonderheden die van belang zijn in verband met het onderzoek?

3. Is uw zoon/dochter eerder getest op lees- en/of spellingproblemen? Zo ja, wat waren de resultaten van dat onderzoek? Indien u hiertegen geen bezwaar hebt, wilt u dan het verslag van eerder onderzoek meezenden.

Voorschoolse periode

4. Zijn er in de voorschoolse periode problemen geweest in de taalontwikkeling? Zo ja, geef hiervan een korte beschrijving.

Basisonderwijs

Naam school: _____ Plaats school: _____

Groep 1 en 2 in de periode van _____ t/m _____ (jaartallen invullen).

5. Zijn er in deze periode opvallende problemen geweest of zijn er zaken opgevallen met betrekking tot taal of spraak? Zo ja, geef hiervan een korte omschrijving.

Groep 3 t/m 8 in de periode van _____ t/m _____ (jaartallen invullen).

6. Zijn er in de loop van groep 3 t/m 8 problemen geweest met lezen en spellen? Zo ja, geef een korte toelichting (wanneer zijn de problemen ontstaan en wat hielden ze precies in?).

7. Indien er problemen zijn geweest, welke hulp en begeleiding heeft uw zoon/ dochter daarvoor gekregen? In welke groepen, hoeveel keer per week, hoelang en van wie (leerkrachten, remedial teacher, u zelf)?

Groep 3: _____

Groep 4: _____

Groep 5: _____

Groep 6: _____

Groep 7: _____

Groep 8: _____

8. Wat is volgens u het effect van de hulp geweest?

Hulp van de leerkrachten: _____

Hulp van de remedial teacher: _____

Hulp die u zelf hebt gegeven: _____

9. Welke faciliteiten heeft de school geboden (werken op de computer, boeken op band, Cito-toets voorgelezen, etc.)?

10. Wat was volgens u het effect van die faciliteiten?

11. Hoe was het contact van uw zoon/dochter met klasgenoten en leerkrachten?

12. Heeft uw zoon/dochter een klas gedoubleerd?

Voortgezet Onderwijs

13. Waarmee verwacht u dat uw zoon/dochter problemen krijgt en welke hulp en/of faciliteiten acht u noodzakelijk?

14. Wat zijn op dit moment de grootste problemen van uw zoon/dochter volgens u? Hoelang bestaan deze problemen al?

15. Is er al hulp voor die problemen geboden? Zo ja, wat was het effect daarvan?

16. Hoe was/is de motivatie, inzet, aandacht en concentratie van uw zoon/dochter in het verleden en op dit moment?

17. Hoe is de sociaal-emotionele ontwikkeling verlopen? Is er nu of in het verleden sprake geweest van opvallend teruggetrokken, stil, somber, angstig gedrag of agressief, opstandig en uitdagend gedrag?

18. Wat is uw mening over de wijze waarop de school reageert op de problemen van uw zoon/dochter?

19. Welke vragen zou u door het onderzoek beantwoord willen zien?

20. Welke informatie die niet in deze vragenlijst aan de orde is geweest, vindt u nog belangrijk voor het onderzoek?

*Hartelijk dank voor uw medewerking.
Remedial teachers*

Bijlage 4: Aanmeldingsformulier remedial teaching

Naam leerling:	Klas leerling:
Mentor:	Datum aanvraag:
Zijn de ouders op de hoogte van deze aanmelding?	Ja / Nee (doorhalen wat niet van toepassing is)

Problematiek

Vak:	Docent:
------	---------

Wat is de hulpvraag? *(in laten vullen door vakdocent én leerling)*

Wat heeft de docent aan extra ondersteuning geboden? *(in laten vullen door vakdocent)*

Wat heeft de leerling zelf al gedaan? *(in laten vullen door mentor en leerling)*

☐ plant huiswerk goed ☐ leert gespreid /dagelijks leerstof ☐ maakt ___ x per week gebruik van Wrts ☐ toont goede inzet bij de lessen	☐ vraagt hulp aan docent over het maken van huiswerk / leren van toetsen ☐ anders: _____ _____
---	--

Wat verwacht je van remedial teaching?

Hartelijk dank voor de medewerking.

Remedial teachers